

فرم طرح درس

گروه آموزشی:		
مدرس: دکتر کیوان صالحی	دکتری سنجش آموزش	گروه روش‌ها و برنامه‌های آموزشی و درسی
عنوان درس: روش تحقیق در آموزش بزرگسالان	دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته تحصیلی: آموزش بزرگسالان
تعداد واحد: ۲ نظری: ۲ عملی: -	پیش نیاز: ندارد	

هدف کلی درس:

این درس باهدف توانمندسازی دانشجویان در تشخیص انواع رویکردهای پژوهش، تبیین ماهیت روش‌های پژوهش، فرایند اجرا و تناسب آن با موضوعات و مسائل حوزه تخصصی انجام می‌شود. همچنین در این درس دانشجویان با تشخیص اجزا پیشنهاد پژوهشی (proposal) و شیوه تدوین آن آشنا خواهند شد.

نشانه‌های ارزیابی دانشجویان:

- ✓ حضور منظم و مشارکت فعال و سازنده در مباحث کلاسی
- ✓ رعایت مولفه‌های اخلاق دانشجویی و ارتباط استاد شاگردی در فرایند یاددهی یادگیری در کلاس درس
- ✓ تدوین و تحویل نقشه‌های مفهومی و نقشه‌های ذهنی برگرفته از مطالب تعیین شده برای دانشجویان در هر هفته
- ✓ ارائه شفاهی موضوع انتخاب شده و پاسخ‌دهی به پرسش‌های دانشجویان در بحث گروهی
- ✓ موفقیت در فرایندهای سنجش غیررسمی و شفاهی در فرایند یاددهی یادگیری کلاسی
- ✓ نقد مقاله‌های منتخب
- ✓ امتحان پایان ترم
- ✓ انجام مطلوب کار عملی و تهیه گزارش نهایی آن (پروپوزال تدوین شده)

شیوه ارزشیابی دانشجو در این درس:

- ✓ ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش‌آزمون‌های دانشی، عملکردی و نگرشی انجام خواهد شد.
- ✓ در هر جلسه موضوعات و مباحث جلسه قبل بحث و بررسی و مورد بازکاوی قرار گرفته و فعالیت مستمر دانشجو مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ✓ هر دانشجو موظف است بعد از هر جلسه و تا قبل از حضور جلسه بعدی، نمونه عملی گزارش تکلیف خود را انجام دهند
- ✓ ارزیابی تکوینی با استفاده از آزمون‌های مرحله‌ای، تکالیف و پرسش‌های کلاسی صورت می‌گیرد.
- ✓ ارزیابی پایانی در بُعد نظری، از طریق آزمون کتبی و در زمینه عملی با تشخیص شیوه استنادنویسی درون متنی و برون متنی انجام خواهد شد.

تکالیف دانشجویان:

فراگیران در تمام جلسات درسی با پاسخ دادن به پرسش‌های هدفمند مدرس در بحث مشارکت می‌کنند و برای مشارکت بیشتر آنان و تقویت ارتباط بین فردی در کلاس، کارهای گروهی مورد نظر خواهد بود که لازم است تا هر یک از فراگیران بعد از آماده‌سازی محتوای تعیین شده، به طور فردی و گروهی مطالب را در کلاس ارائه نموده و قادر باشند به شیوه‌های مستدل از آن دفاع نمایند. در این فرایند باید تمامی دانشجویان به گونه موثر از طریق آموزش ارائه شده، قادر شوند پروپوزالی برای پژوهش در حوزه مربوطه ارائه نمایند.

روش‌ها و راهبردهای تدریس:

استفاده از شیوه‌های تدریس فعال؛ یادگیری در حین عمل؛ تعیین موضوعات از سوی مدرس و بحث و بررسی مطالب توسط دانشجویان و مشارکت فعالی در فرایند بحث

فرایند یاددهی یادگیری و جریان تدریس متناسب با ماهیت موضوع، پیشرفت کلاسی، مشارکت دانشجویان و با مدیریت مدرس به صورت پویا انجام خواهد شد و به معنی آموزش مستقیم همه مباحث در کلاس درس نخواهد بود. بلکه برخی از مباحث با هدف استفاده از

ظرفیت یادگیری معکوس و به شیوه کلاس‌داری معکوس انجام خواهد شد و دانشجویان در برخی از مباحث به تشخیص مدرس موظفند مطالب و موضوعات و مقاله‌های منتخب از مدرس را در منزل مطالعه کرده و جریان کلاس به صورت پرسش و پاسخ به بحث و تبادل نظر و بررسی سوال‌ها، ایده‌ها و مسائل مرتبط با موضوعات تخصیص خواهد یافت.

منبع اصلی درس:

سرمد، ز؛ بازرگان، ع؛ و حجازی، ا. (۱۳۹۷). *روش‌های تحقیق در علوم رفتاری*. تهران: آگاه
 گال، م؛ و بورگ، و. (۱۳۹۵) *روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی* (دو جلد) - ترجمه احمدرضا نصر و همکاران / تهران: سمت.
 شورت، ادموند سی (۱۳۸۸). *روش‌شناسی مطالعات برنامه درسی*. ترجمه محمود مهر محمدی و همکاران، تهران: سمت.
 بازرگان، عباس (۱۳۹۷). *مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق کیفی و آمیخته*. تهران: دیدار
 منابع تکمیلی:

Creswell, J. W. (2014). *Educational Research: Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research*, (5th Edition). Pearson Inc.
 Gravetter, F. J., & Forzano, L.B. (2018). *Research Methods for the Behavioral Sciences*. 6 edition. Wadsworth Publishing.

مراحل کلی درس و ارائه مطالب در جلسات آموزشی:

جلسه اول:

سنجش آغازین؛ بیان انتظارات، تبیین نشانگرهای ارزشیابی؛ شیوه عمل در دوره و ارائه دیدگاه‌های دانشجویان و تصمیم‌گیری درباره فرایندها و رویه‌های اجرایی در طول دوره

- آشنایی با تعاریف و اصطلاحات مرتبط با پژوهش / تمایز آن با ارزیابی چیست؟ و... مشکل و تمایز آن با مسئله/ معضل و بحران
- آشنایی با ویژگی‌ها و مهارت‌های اساسی پژوهشگران
- نقطه شروع پژوهش؟ اقدامات مورد نیاز پس از برخورد با مشکل
- شناسایی فرایند شکل‌گیری احساس مشکل، مسئله/ معضل / بحران / تمایز و ویژگی‌های آنها
- شناسایی آفت‌ها و چالش‌هایی که یک مشکل را به معضل و بحران تبدیل می‌کند یا یک مسئله را به سطح مشکل برگشت می‌دهد
- آشنایی با پارادایم‌های زیربنایی پژوهش و نقش آن در فرایند پژوهش
- آشنایی با مراحل اساسی انجام پژوهش کمی، کیفی و ترکیبی
- آشنایی با ویژگی‌های پژوهش و پژوهشگر از منظر آموزه‌های اسلامی
- شناسایی روش‌های تحلیل مسئله و توانایی در بکارگیری از آن‌ها و تمرین عملی برای تحلیل مسائل شناسایی شده
- شناسایی عناوین مناسب پژوهشی و توانایی در نحوه نگارش و انتخاب موضوع مناسب به تفکیک روشهای پژوهش
- آشنایی با ویژگی‌های بیان مسئله مطلوب / کسب توانایی در نحوه نگارش بیان مسئله و ارائه بیان مسئله تدوین شده توسط دانشجویان
- آشنایی با فرایند و شگردهای بررسی پیشینه پژوهش و توانایی در نگارش بخش پیشینه پژوهش
- آشنایی با نحوه نگارش گزاره‌های پژوهش (هدف کلی / اهداف ویژه / سؤال و فرضیه پژوهشی) و کسب توانایی در صورت‌بندی آن متناسب با ماهیت مسئله‌های مورد نظر
- نقش متغیرها در پژوهش / تمییز بین تعاریف متغیرها / عملیاتی و مفهومی و توانایی در نگارش آن
- آشنایی با انواع ابزارهای گردآوری داده‌ها
- آشنایی با انواع روش‌های نمونه‌گیری / اجرایی نیاز به نمونه‌گیری/جامعه
- آشنایی با انواع طبقه‌بندی روش‌های تحقیق به ویژه روش‌های توصیفی و آزمایشی؛ رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی
- آشنایی با نقش تحلیل داده‌ها/ تفسیر و گزارش نویسی در فرایند پژوهش
- آشنایی با نحوه تدوین پیشنهاد پژوهش (Proposal) و کسب توانایی در صورت‌بندی آن
- نقد یک پایان‌نامه در حوزه تخصصی آموزش بزرگسالان و ارائه گزارش نقد در کلاس درس

جلسه آخر: سنجش پایانی